בס״ד

פרשת ויצא · על אהבה ותאווה

שבע שנים כימים אחדים

המשל

מעשה באדם שישב במסעדה. ניגש אליו המלצר ושאל מה הוא חפץ לאכול, והשיב האיש: ״אני אוהב דגים.״

הלך המלצר, והיושב לצידו הביט אחריו וראה כיצד הוא שולף דג חי מן הבריכה שבצד, כורת את ראשו ומשליכו אל סיר רותח בצירוף תבלינים ומלח. כעבור זמן קצר הוציאו והגישו לאותו אדם. נטל האיש סכין ומזלג, חתך את הדג לפרוסות קטנות והחל לאכול בתיאבון.

ניגש אליו הרואה ושאלו בתמיהה: ״והלא אמרת שאתה אוהב דגים! כיצד הנחת להמיתו, ועוד אתה אוכלו? כך נוהגים בבעל חיים שאוהבים אותו?״

האיש קלט את המסר הסמוי. והשיב, אתה צודק!

״לא דייקתי בלשוני. איני אוהב את הדגים.
אני אוהב את עצמי, ותאב אני לאכול דגים.״

משל זה ידוע מספרי המוסר, ובא ללמדנו את ההבדל בין ״אוהב״ ל״תאב״, הוא ההבדל שבין אהבה לתאווה.

ביאורן האמיתי של המילים ״אני אוהב דגים״ הוא: אני מעוניין מאוד להעניק לדגים את הטוב ביותר עבורם, לוודא שאיש לא יזיק להם, לגדל אותם, לטפח אותם ולהשקיע בהם.

כך היא כל אהבה אמיתית לזולת: מושתתת על הענקה ונתינה, על סיפוק צרכיו מתוך שאיפה עזה לראותו מאושר, ולא על שאיפה לקבל ממנו. כזו היא אהבת הורים לילדיהם, וכך היא כל אהבה טהורה.

כלומר, **הגדרת האהבה היא: רצון אמיתי וטהור שיהיה למי שאני אוהב נחת רוח. מילוי רצון זה גורם עונג רב לאוהב המעניק, הרבה יותר ממה שנהנה האהוב המקבל. וככל שירבה ויטרח האוהב לגרום נחת רוח לאהובו מתוך לב טהור, כך תלך ותגדל אהבתו כלפיו.**

כמה פעמים אמרנו ״אני אוהב״, והתכוונו בעצם ״אני רוצה״? וכשאדם אומר שהוא אוהב את חברו או את אשתו, כדאי לעצור רגע ולשאול את הלב: האם אהבתי אמיתית, ודואג אני לטובת הזולת, או שמא אוהב אני את עצמי, ומבקש להפיק מהאחר טובת הנאה?

יעקב ורחל

בפרשתנו, פרשת ויצא, אנו מוצאים את יעקב אבינו עובד שבע שנים בעבור רחל, ואחריהן עוד שבע שנים, מפני שלבן רימהו. ארבע עשרה שנים של עמל, של שחיקה ושל ציפייה.

ומה מעידה עליהן התורה?

״וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרָחֵל שֶׁבַע שָׁנִים
וַיִּהְיוּ בְעֵינָיו כְּיָמִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ״
(בראשית כט, כ)

והדבר צריך ביאור. הלא טבע האדם המשתוקק ומתאווה לדבר מסוים, שהזמן נמשך בעיניו לאטו, וכל שעה נדמית לו כחודש. ואילו כאן מעידה התורה שמחמת אהבתו לרחל היו שבע השנים בעיניו כימים אחדים. וכיצד מתיישב הדבר עם המציאות שאנו רואים, שהיא להפך?

מבאר הגאון רבי **אליהו לופיאן** זצ"ל: אנו מתבלבלים בין תאווה לאהבה. מי שתאב לדבר מסוים, אכן מרגיש כל שעה כחודש. אך האוהב את חברו, כל מה שהוא עושה למענו קל בעיניו. ולפיכך היו שבע שנים בעיניו כימים אחדים.

מי שאוהב באמת אינו סופר את הימים עד שיקבל. הוא עסוק בנתינה, ובנתינה הזמן אינו מכביד.

הוראה לכל אחד במקומו

- **הורים:** הורים האוהבים את ילדיהם מרבים במחמאות, ומדגישים בפניהם אהבה וחיבה. ילד ששומע שאוהבים אותו, מרגיש זאת בלבו.
- **בעל ואשתו:** האוהב את אשתו צריך להפסיק לחשוב מה עוד יוכל לקבל ממנה, ולשאול את עצמו: מה אני יכול לעשות בשבילה היום?
- **מלמד ומגיד שיעור:** המלמד את תלמידיו צריך להפסיק לחשוב אם יהיה לו נעים עמהם או מה יקבל מהם, ולהתמקד במה שיוכל לתרום להם: כיצד ייטב להם, וכיצד יבינו יותר את אשר הוא מלמדם.
- **חברים:** האוהב את חברו צריך להתבונן במה יוכל להיטיב עמו. אולי בהקשבה ראויה ונכונה, ואולי חסר לו דבר מה שביכולתו לסייע בו.

עצה למי שמרגיש שחסרה לו אהבה

רבותינו ז"ל לימדונו: **"אם חפץ אתה להידבק באהבת חברך, הוי נושא ונותן בטובתו"** (מסכת דרך ארץ זוטא, פרק ב).

כלומר, בניגוד לתפיסה המקובלת "אני אוהב, ולכן אני נותן", מלמדים חז"ל שאהבה יציבה מושגת דווקא על ידי הענקה ונתינה לזולת. ואם חפץ אתה להידבק באהבת חברך, עליך להעניק לו מתוך מחשבה מעמיקה כיצד תוכל להיטיב עמו.

הביטוי "להידבק" באהבת חברך, שבו נקטו חז"ל, פירושו: לאהוב את החבר אהבה עמוקה ומושרשת, יציבה וקבועה. אבל מי שמעניק לזולתו רק בעת שהוא חש כלפיו אהבה, אהבתו תהיה זמנית ותלויה בגורמי האהבה, וממילא כשבטלה הסיבה, בטלה האהבה.

נמצאנו למדים שאנשים הרוצים לחיות את חייהם מתוך אהבה תמידית צריכים לזכור בכל עת שהדרך לכך אחת בלבד: להקדיש מחשבה רבה לזיהוי צרכי השני וליזום נתינה תמידית, בכמות ובאיכות. נתינה הדדית זו מעבירה חלק מעצמיותו של הנותן אל המקבל, ויוצרת ממילא אהבה עזה, משום שכל אדם אוהב את מי שחלק מעצמיותו נמצא בו.

המסר

אין צורך להמתין עד שנרגיש אהבה.

יש להתחיל מהנתינה, ולתת לאהבה לצמוח ממנה.

שבת שלום ומבורך.

לקבלת העלון, להערות והארות: a0504152425@gmail.com

עלון זה כולל דברי תורה, נא לשמור על קדושתו